

Vjerovanje u Sudnji dan

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed b. Ibrahim et-Tuvejdžiri

Prijevod:

Senad Muhić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

الإيمان باليوم الآخر

« باللغة البوسنية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة:

سناد موهيتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Vjerovanje u Sudnji dan

El-jevmu-l-ahir (Sudnji ili posljednji dan) je dan u kojem će Allah Uzvišeni oživjeti stvorenja kako bi polagali račun za svoja djela i kako bi srazmjerno djelima bili nagrađeni ili kažnjeni. Nazvan je ovim imenom iz razloga što nakon njega nema više dana, nego će Allahovi iskreni robovi biti vječno nastanjeni u Džennetu, a nevjernicima će Džehennem biti vječno boravište.

Najpoznatiji nazivi Sudnjeg dana:

1. Jevmu-l-kijameti - Dan ustajanja,
2. Jevmu-l-ba'si - Dan proživljenja,
3. Jevmu-l-fasli - Dan razdvajanja,
4. Jevmu-l-hurudži - Dan izlaska,
5. Jevmu-d-dini - Dan nagrade i kazne,
6. Jevmu-l-huludi - Dan vječni,
7. Jevmu-l-hisabi - Dan polaganja računa,
8. Jevmu-l-ve'idi - Dan kojim se prijete,
9. Jevmu-l-džem'i - Dan okupljanja,
10. Jevmu-t-tegabuni - Dan kada će biti jasno nevjernicima da su sami sebe obmanuli,
11. Jevmu-t-telaki - Dan međusobnog susreta,
12. Jevmu-t-tenadi - Dan međusobnog dozivanja,
13. Jevmu-l-hasreti - Dan tuge,
14. Es-Sahhatu - Dan glasa zaglušujućeg,

15. Et-tammetu-l-kubra - Dan najveće nevolje,
16. El-Gašijetu - Teška nevolja koja sve prekriva,
17. El-Vaki'atu - Veliki događaj,
18. El-Hakkatu - Čas neizbježni,
19. El-Kari'atu – Smak svijeta, i mnogi drugi nazivi koje Allah spominje u Kur'anu.

Vjerovanje u Sudnji dan

Vjerovanje u Sudnji dan podrazumijeva čvrsto uvjerenje u sve ono što su nas Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestili, a vezano je za taj dan poput: proživljenja, okupljanja, polaganja računa, prelaska preko Sirat ćuprije, vaganja djela, Dženneta, Vatre i svega drugog što će se dešavati i zbivati toga velikog dana. Tome se dodaje i ono što će biti prije toga, kao smrt i ono što je prije nje od velikih i malih predznaka Sudnjeg dana, kao i ono što je nakon nje poput kaburskih iskušenja, patnji i uživanja.

Značaj i veličina Sudnjeg dana

Vjerovanje u Allaha i Sudnji dan su dva najveća imanska temelja, i na njima, zajedno sa ostalim temeljima se zasniva vjerovanje čovjeka i njegova sreća, kako na

ovome tako i na budućem svijetu. Zbog važnosti ova dva temelja, Uzvišeni Allah ih često u Kuranu spominje zajedno.

Nekoliko ajeta na tu temu:

1. *To je savjet za onoga koji u Allaha i u onaj svijet vjeruje.* (Et-Talak, 2.)

2. *Allah će vas - nema drugog boga osim Njega - sigurno, sabrati na Sudnjem danu, u to nema nimalo sumnje!* (En-Nisa, 87.)

3. *A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet.* (En-Nisa, 59.)

Kabursko iskušenje

1. Enes radijallahu ‘anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Kad umrli bude spušten u svoj kabur, on doista čuje zvuk koraka onih koji odlaze od njega. Potom mu dođu dva meleka, polože ga u sjedeći položaj i kažu: 'Šta kažeš za ovog čovjeka (Muhameda) koji je bio među vama?' Odgovoriće: 'To je Muhammed i svjedočim da je on Allahov Poslanik koji je došao s Istinom, poslan od Allaha!'** Zatim mu se načini jedan otvor prema Vatri i

rekne mu se: 'Eno, ono je tvoje mjesto, ali ga je Allah zamijenio Džennetom.' I vidjeće i jedno i drugo mjesto. Ako je bio nevjernik ili licemjer kazaće: 'Ne znam, ja sam samo govorio ono što su i drugi ljudi govorili.' Reći će mu se: 'Nećeš ni znati nikada.' Potom će se udarati željeznim maljem po sred čela, a zvuk tog udarca će čuti sve što postoji osim ljudi i džina.¹

2. El-Bera' b. 'Azib prenosi riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „Umrlom u kaburu će doći dva meleka, sjesti pored njega i riječima mu se obratiti: 'Ko ti je Gospodar?' Odgovorit će: 'Moj je Gospodar Allah.' Upitat će ga: 'Koje si vjere?' 'Moja je vjera islam', glasit će odgovor. 'Ko je čovjek koji vam je poslan?' Odgovorit će: 'To je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.'²

Vrste kaburskih iskušenja i patnji

Postoje dvije vrste kaburskih iskušenja i patnji:

Prva vrsta: Stalna patnja koja će trajati do Sudnjeg dana, a ona je vezana za licemjere i nevjernike.

¹ Bilježe Buharija, br. 1338., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2870.

² Hadis je ispravan i bilježe ga Ahmed, br. 18733., i Ebu Davud, br. 4753., i ovo je njegova verzija.

Uzvišeni veli: *...a faraonove ljude zla kob zadesi. Oni će se ujutro i navečer u vatri pržiti, a kada nastupi Čas: Uvedite faraonove ljude u patnju najtežu!* (El-Mu'min, 45-46.)

Ibn Omer prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Kad neko od vas umre, njegovo mjesto mu se pokazuje svakoga jutra i svaku večer. Ako je od stanovnika Dženneta, pokazuje mu se mjesto u Džennetu, a ako je od stanovnika Džehennema, pokazuje mu se mjesto u Džehennemu, i kaže mu se: 'Ovo je tvoje mjesto koje te čeka nakon Sudnjeg dana.'**“³

Druga vrsta: Ograničena patnja, koja će trajati jedno vrijeme, a potom nestati. Ta patnja će obuhvatiti vjernike muslimane koji su bili griješnici, i koji će biti kažnjavani srazmjerno učinjenim grijesima. Poslije će Allah smanjiti kaznu ili je u potpunosti ukinuti iz Svoje milosti ili zbog djela koje je umrli činio za vrijeme života poput trajne sadake, znanja kojim se ljudi koriste ili pak zbog toga što je iza sebe ostavio dijete koje čini dovu za njega.

Ibn Omer prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Kad neko od vas umre, njegovo mjesto**

³ Bilježe Buharija, br. 1379., i Muslim, br. 2866., i ovo je njegova verzija.

mu se pokazuje svakoga jutra i svaku večer. Ako je od stanovnika Dženneta, pokazuje mu se mjesto u Džennetu a ako je od stanovnika Džehennema, pokazuje mu se mjesto u Džehennemu, i kaže mu se: 'Ovo je tvoje mjesto koje te čeka nakon Sudnjeg dana.'⁴

Ibn Abbas, radijallahu 'anhuma, veli: „Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je prošao pored dva kabura, a zatim rekao: 'Ova dvojica se, doista, kažnjavaju, a ne kažnjavaju se zbog nečega teškog po njih. Jedan od njih se nije čuvao mokraćne, dok je drugi činio nemimet – prenosio riječi kako bi zavadio dvije strane.' Zatim je zatražio dvije grančice i svaku od njih stavio na jedan kabur. Neko ga je upitao o razlogu zbog kojeg to čini, a on je kazao: 'Možda im Allah olakša patnju dok se ove dvije grančice ne osuše.'⁵

Uživanje u kaburu

Uzvišeni veli: *Onima koji govore: Gospodar naš je Allah - pa poslije ostanu pri tome - dolaze meleki: Ne*

⁴ Bilježe Buharija, br. 1379., i Muslim, br. 2866., i ovo je njegova verzija.

⁵ Bilježe Buharija, br. 216, i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 292.

bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. (Fussilet, 30.)

El-Bera b. Azib prenosi hadis o ispitivanju u kaburu i nakon što vjernik odgovori na pitanja meleka, biće rečeno: „**Istinu je rekao, Moj rob! Ogrnite ga džennetskom odjećom i otvorite mu džennetsku kapiju. On će osjetiti miris dženneta i kabur će mu se proširiti dokle pogled dopire.**“⁶

Vjernik se kaburskih patnji može spasiti pogibijom na Allahovom putu, učestvovanjem u džihadu i sl.

Mjesto na kojem duše borave od smrti čovjeka do Sudnjeg dana

Duše se nalaze u Berzahu, zagrobnom životu i među njima postoji velika razlika. Neke od njih su na najvišim i najodabranijim mjestima (u Illijunu), a to su duše poslanika, vjerovjesnika, a i njihova mjesta se razlikuju. Postoje i duše koje su u obliku ptica, a to su duše vjernika. Zatim, postoje duše koje su kao zelene ptice koje slobodno lete u kojem hoće djelu Dženneta, a to su duše šehida.

⁶ Hadis je ispravan i bilježe ga Ahmed, br. 18733., i ovo je njegova verzija i Ebu Davud, br. 4753.

Ima i duša koje su zarobljene u kaburu, ima i onih koje su zarobljene kod vrata Dženneta, zbog duga kojeg je čovjek imao. Također postoje i one koje su zarobljene u zemlji jer je vlasnik te duše bio vezan za ovozemaljske mizerne užitke. Postoje i duše koje će biti u paklenim komorama pripremljenim za bludnike, a postoje i one koje plove u rijekama krvi i jedu kamenje, a to su duše onih koji su se bavili kamatom.

Zejd b. Sabit veli: „**Jedne prilike je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na svojoj jahalici prolazio pored palmovika Benu Nedždžara, a i mi smo bili sa njim. U jednom trenutku je jahalica skrenula sa puta i zamalo ga nije bacila i u tom momentu smo ugledali, četiri, pet ili šest kaburova. Poslanik je upitao: 'Ko poznaje stanovnike ovih kaburova?' Neko odgovori: 'Ja, Allahov Poslaniče.' Poslanik ponovo upita: 'Kada su oni umrli?' Čovjek opet odgovori: 'Umrli su još dok su bili mnogobošci.' Poslanik reče: 'Ovaj ummet će biti iskušavan u kaburu i kada se vi ne biste ukopavali, ja bih zamolio Allaha da čujete kaburske patnje koje ja čujem.' Potom se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, okrenuo prema nama i rekao: 'Molite Allaha da vas zaštiti od Vatre.' Oni su kazali: 'Molimo Allaha da nas zaštiti od Vatre.' Poslanik opet reče: 'Molite Allaha da vas sačuva patnje u kaburu.' Oni**

rekoše: 'Molimo Allaha da nas sačuva patnje u kabur.' Poslanik ponovo reče: 'Molite Allaha da vas sačuva svih vrsta iskušenja.' A oni ponoviše: 'Molimo Allaha da nas sačuva svih vrsta iskušenja.' Poslanik nakon toga reče: 'Molite Allaha da vas sačuva iskušenja koja će s sobom donijeti Dedždžal.' A oni ponoviše: 'Molimo Allaha da nas sačuva iskušenja koja će s sobom donijeti Dedždžal.'⁷

⁷ Bilježi Muslim, br. 2867.